

יום ה', ג' בתמוז תשס"ג (03 ביולי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, ג' בתמוז, בשנת תרע"ט (5679-1919), נוסדה בירושלים אגודת "שפתינו" – הסתדרות להשלטת השפה העברית.

התמורה במעמד המדיני של התנועה הציונית ושל היישוב היהודי בארץ עם הכיבוש הבריטי יצרה תנאים חדשים גם להתפתחות החינוך העברי והתרבות העברית. עוד קודם לכן, רווחה בקרב פעילי התרבות העברית בארץ התחושה המעיקה שלתחייה העברית נשקפת כליה בגולה, וכי תקוותה היחידה היא ארץ-ישראל, שכן רק בה "החינוך העברי השלם והתחייה התרבותית ייהפכו לגורמי תחייה וגאולה כבירים שיחוללו נפלאות. לא רק מאימת הגלות ייגאלו, אלא גם מסכנת הכליה התרבותית."

התעצמות תודעת הייחוד של היישוב הגבירה אפוא את הציפיות לפריחת החינוך העברי ולהפיכתו של היישוב למרכז תרבותי עברי, ביטוי מובהק ושלם של התחייה הלאומית-התרבותית של עם ישראל. תרבות וחינוך – לא נתפסו כחינוכו של הפרט וכיצירתו של הפרט, או כתרבות או אמנות לשמה, אלא כביטוי קיבוצי-לאומי אותנטי של העם וכנושאי שליחות וייעוד; כתופעה לאומית-עממית המבטאת את התחיה הלאומית והעצמיות הלאומית, כשם שהיא מחוללת אותן ומפיצה אותן. תרבות נתפסה כצורת קיום חדשה וכאורח חיים חדש. "עבריות" התפרשה כתרבות לאומית-חילונית, שלה זיקה ישירה ועמוקה לטבע הארץ, נופה, עברה וסמליה הטריטוריאליים והמדיניים.

החינוך העברי והתרבות העברית המשיכו אמנם להתקיים ולפעול בארצות שונות באירופה, אך שם חל תהליך של 'נדידת' מרכזי הפעילות התרבותית – מרוסיה לפולין ומפולין לליטא. אך ארץ-ישראל, אף שהיישוב היהודי בה אחרי מלח"ע ה-I מנה רק 65,000 נפש, נחשבה לקרקע הגידול הטבעית והמרכזית של התרבות העברית. החינוך והתרבות נחשבו לא רק לביטוי לתחיה הלאומית, אלא גם תנאי הכרחי להפצת השפה העברית וערכי תנועת התחיה. לא פחות מכך נחשבו החינוך והיצירה התרבותית תנאי לאינטגרציה חברתית ותרבותית, כלומר כיוצרי סמלים וערכים משותפים.

~~~

היום יום פטירתו של הרבי מליובביץ', הרב מנחם מנדל שניאורזון זצ"ל לפני 9 שנים, בשנת תשנ"ד (5754-1994). זווית אחת מכלל השקפותיו של ה"רבי" בדברים הבאים:

הרבי היה שולל את הגישה הקומוניסטית ומנמק זאת בכך ש"טבע האדם הוא אשר רגש אמיתי של אושר בא לו כשיכול להיטיב עם זולתו, דבר המתאפשר רק במצב של אי-שוויון מוחלט בין האנשים." הוא היה מוסיף ומסביר כי עפ"י תורת החסידות, "כאשר האדם הולך בדרך הרצויה, הוא זוכה להיות לא רק 'מקבל' אלא גם 'משפיע'. ז"א שאם הוא עני בתחום אחד, זוכה הוא לעשירות בתחום אחר. בדרך זו אין אדם שהוא עשיר לגמרי או עני לגמרי, אלא קיימת מערכת גומלין בין הבריות."

~~~

לבלי נשכח מי היה העברי הראשון בתולדות האנושות - הוא "אברם העברי" [בראשית י"ד 13], שעליו מלמדת משנה ד' בפרק החמישי בפרקי אבות: "עשרה נסיונות נתנסה אברהם

"לו עמי שומע לי, ישראל בדרכיי יהלכו. כמעט אויביהם אכניע, ועל צריהם אשיב ידי." [תהלים פ"א]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום חמישי

יום נעים ושבט שלום!

כניסת שבת (ב"ש): ¹⁹26

צאת השבת (ב"ש): ²⁰24

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.

יום ה', ג' בתמוז תשס"ג (03 ביולי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

אבינו ועמד בכולם, להודיע כמה חיבתו של אברהם אבינו [לאבינו שבשמיים]. "מניין השם
'עברי'? מעיד המדרש: "כל העולם כולו מעבר אחד, והוא מעבר אחד." [בראשית רבה מ"ב ח']

"לו עמי שומע לי, ישראל בדרכיי יהלכו. כמעט אויביהם אכניע, ועל צריהם אשיב ידי." [תהלים פ"א]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום חמישי
ימים נעים ושבט שלום!
כניסת שבת (ב"ש): 19²⁶
צאת השבת (ב"ש): 20²⁴
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל.